

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2004. július 7.*

A T-107/01. és T-175/01. sz. egyesített ügyekben,

a **Société des mines de Sacilor – Lormines SA** (székhelye: Puteaux [Franciaország], képviseli kezdetben: G. Marty ügyvéd, később: R. Schmitt ügyvéd)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: G. Rozet és L. Ström, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

intézményi mulasztás megállapítása, másodlagosan pedig megsemmisítés iránti keresete tárgyában, amely az ellen irányul, hogy a Bizottság nem adott helyt a felperes annak megállapítását célzó panaszának, hogy a Francia Köztársaság – mivel a bányászati jog gyakorlásával való felhagyás és a koncessziós jogról való lemondás miatt indított eljárás során a felperes szerint rá túlzott mértékű terheket rótt ki – megsértette az ESZAK 4. cikk b) és c) pontját, továbbá az ESZAK 86. cikk rendelkezéseit,

* Az eljárás nyelve: francia.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(negyedik tanács),

tagjai: H. Legal elnök, V. Tiili és M. Vilaras bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. február 18-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

- ¹ Az ESZAK 4. cikk értelmében:

„A szén- és acéltermékek közös piacával összeegyeztethetetlen, ezért a Szerződés értelmében el kell törölni a Közösségen belül, és meg kell tiltani:

[...]

- b) azokat az intézkedéseket és gyakorlatot, amelyek a gyártók, a vásárlók vagy a fogyasztók között hátrányos megkülönböztetést eredményeznek különösen az ár, a szállítási feltételek és a fuvarozási díjak terén, valamint azokat az intézkedéseket és gyakorlatot, amelyek korlátozzák a vásárlók szabadságát szállítói megválasztásában;

- c) az államok által nyújtott támogatásokat és segélyeket, valamint az általuk kivetett különleges terheket, illetve ezek bármilyen formáját;

[...]” [nem hivatalos fordítás].

2 Az ESZAK 33. cikk értelmében:

„A Bíróságnak hatásköre van eljárni a tagállamok vagy a Tanács által a Bizottság határozatai vagy ajánlásai ellen a Bírósághoz benyújtott megsemmisítési keresetek tárgyában, amelyek alapja hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabály megsértése, a Szerződés vagy a Szerződés végrehajtásával kapcsolatos bármely jogszabály megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés. A Bíróság vizsgálata azonban nem terjedhet ki a fent említett határozatok és ajánlások alapjául szolgáló gazdasági tényekből vagy körülményekből származó helyzet értékelésére, kivéve azokat az eseteket, ahol a Bizottságnak felróható, hogy visszaélt hatáskörével, illetve nyilvánvalóan megszegte a Szerződés rendelkezéseit vagy a Szerződés végrehajtásával kapcsolatos bármely jogszabályt.

A 48. cikk szerinti vállalkozások vagy szövetségek ugyanilyen feltételek mellett nyújthatnak be keresetet az őket érintő egyedi határozatok vagy ajánlások, valamint az általános határozatok vagy ajánlások ellen, amelyek véleményük szerint hatáskörrel való visszaélést valósítanak meg vonatkozásukban.

[...]” [nem hivatalos fordítás].

3 Az ESZAK 35. cikke értelmében:

„Azokban az esetekben, ahol a Bizottság a Szerződés valamely rendelkezése, illetve a Szerződés végrehajtásával kapcsolatos bármely jogszabály alapján köteles határozatot hozni vagy ajánlást megfogalmazni, és e kötelezettségének nem tesz eleget, a tagállamok, a Tanács, illetve az esettől függően a vállalkozások és szövetségek jogosultak az ügyet a Bizottság elé terjeszteni.

Ugyanez vonatkozik arra az esetre, ha a Bizottságot a Szerződés egyik rendelkezése, illetve a Szerződés végrehajtásával kapcsolatos bármely jogszabály felhatalmazza arra, hogy határozatot hozzon vagy ajánlást fogalmazzon meg, ha azonban annak nem tesz eleget, hatáskörrel való visszaélést valósít meg.

Amennyiben a Bizottság két hónap elteltével nem hoz határozatot, illetve nem fogalmaz meg ajánlást, egy hónapos határidőn belül kereset nyújtható be a Bírósághoz a hallgatólagos elutasító határozattal szemben” [nem hivatalos fordítás].

4 Az ESZAK 80. cikke értelmében:

„A Szerződés értelmében vállalkozásnak minősülnek azok, amelyek a 79. cikk első bekezdésében meghatározott földrajzi területen szén- és acéltermeléssel foglalkoznak, valamint a 65. és 66. cikkek vonatkozásában, illetve a végrehajtásukhoz szükséges tájékoztatás és a velük kapcsolatos eljárások céljából azon vállalkozások és szervezetek, amelyek rendszeres terjesztéssel foglalkoznak, kivéve a hazai fogyasztók, valamint a kézműves kisiparosok számára történő értékesítést” [nem hivatalos fordítás].

A jogvita alapját képező tényállás

- 5 A felperest, az akkor Lormines elnevezésű céget, az Usinor leányvállalatát 1978-ban alapították, hogy átvegye a Sacilor cég vasbányákra vonatkozó koncesszióját és haszonbérletét Lorraine-ben. A felperes közvállalkozássá alakult az anyavállalat 1982-ben történt államosítása következtében. A régió vasércbányászatának hanyatlása miatt a francia kormány 1991-ben úgy határozott, hogy leállítja a termelést. A felperes utolsó vasbányája 1993 júliusában fejezte be működését. A felperest 1995-ben és 1997-ben privatizálták.
- 6 Tekintettel arra, hogy tevékenységének célja megszűnt, esedékessé vált a felperes megszüntetése. Ezért elindította a bányászati jog gyakorlásával való felhagyás és a koncessziós jogról való lemondás iránti eljárásokat.
- 7 A bányászati jog gyakorlásával való felhagyás iránti eljárás célja a korábbi bányászati létesítmények bezárása és biztonságba helyezése. Az eljárás keretében a bányatársaság köteles betartani azokat a különleges bányászati rendelkezéseket, amelyek célja a korábbi bányászati létesítmények biztonságba helyezéséhez szükséges munkák meghatározása.
- 8 A koncessziós jogról való lemondás iránti eljárás tárgya a koncesszió lejárat előtti megszüntetése. Mentesi a koncesszió jogosultját azon kötelezettségei alól, amelyek a speciális bányászati szabályozás végrehajtásából származnak, valamint mentesi a felszíni károk viselésének felelőssége alól.
- 9 A bányászati jogának gyakorlásával való felhagyásához szükséges intézkedéseket a felperes több bányájában is végrehajtották a bányák és kőfejtők rendtartásáról szóló, 1980. évi május 7-i 80-330. sz., módosított rendelet (1980. május 10-i JORE, 1179. o.) rendelkezéseinek megfelelően, ahogyan ezt a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság 1996 folyamán meg is állapította.

- 10 A koncessziós jogokról való idő előtti lemondásra irányuló kérelmet azonban a hatáskörrel rendelkező miniszter nem fogadta el, és a felperessel szemben a hatóságok továbbra is alkalmazták a bányászatról szóló rendelkezéseket, a bányászatról szóló törvény egyes rendelkezéseit, valamint a munka törvénykönyve L. 711-12. cikkét módosító, 1994. július 15-i 94-588. sz. törvény (1994. július 16-i JORE, 10239. o.) alapján. A felperes tehát továbbra is kötelezhető volt a felügyelettel és a közmunkákkal összefüggésben hozott intézkedések során felmerülő költségek viselésére.
- 11 Ezen túlmenően a bányászati kitermelést követő kárfelelősségről és bányászati kockázatmegelőzésről szóló, 1999. március 30-i 99-245. sz. törvény (1999. március 31-i JORE, 4767. o.) kiterjesztette a bányászat vonatkozásában viselt felelősséget annyiban, amennyiben a korábbi koncessziójogosult számára állandó felelősségvállalást írt elő. Ez a törvény a korábbi kitermelőt a közkiadások fedezésére szolgáló kompenzációs díj megfizetésére is kötelezi tíz éven keresztül.
- 12 A felperes 2000. március 3-án tartott soron kívüli közgyűlésén elhatározták annak végelszámolását.
- 13 A felperes szerint a francia hatóságok – mivel a koncessziós jogról való lemondását nem engedélyezték, amely miatt őt új, előre nem látható és túlzott mértékű terhek viselésére kötelezték – megsértették az ESZAK 4. és ESZAK 86. cikket, ezért a felperes 2001. február 9-én panaszt nyújtott be a Bizottsághoz, amelyet a Bizottság Főtitkársága 2001. február 21-én iktatott.
- 14 A felperes panaszában úgy érvelt, hogy a francia hatóságok megsértették az ESZAK 4. cikk c) pontját azzal, hogy rá „különleges terheket” róttak ki. A Bizottsághoz azzal a kéressel fordult, hogy az ESZAK 88. cikk alapján állapítsa meg

azt, hogy a Francia Köztársaság megszegte a Szerződésből eredő kötelezettségeit és rendelje el, hogy a Francia Köztársaság:

- „— ismerje el, hogy a Lormines társaság tevékenységének tényleges felhagyása óta nem jogosultja koncesszióinak és hasznóbérleteinek;

- ismerje el, hogy koncesszióinak és hasznóbérleteinek tényleges felmondása óta a Lormines társaság nem kötelezhető felelősség viselésére;

- több terhet a Lormines társaságra a fent említett koncessziók és hasznóbérletek címén ne rójon;

- kártalanítsa a Lormines társaságot azokért a terhekért, amelyeket a koncesszióiról és hasznóbérleteiről való tényleges lemondása óta a társaságnak viselnie kellett”.

- 15 2001. március 30-án kelt levelében, amelyet a felperes 2001. április 20-án vett kézhez jogi képviselőjének állítása szerint, a Bizottság a Versenypolitikai Főigazgatóság keretén belül működő Állami Támogatások II. Igazgatóságának igazgatója által aláírt levelében az alábbiak szerint válaszolt:

„A rendelkezésre álló adatok alapján a Versenypolitikai Főigazgatóság munkatársai arra a következtetésre jutottak, hogy az eset nem a közösségi jog, hanem kizárólag a francia jog hatálya alá tartozik. A kifogásolt intézkedések, amelyek a francia állam által a bányatársaságok számára felállított, a bányászati koncessziók lemondásához szükséges feltételekkel kapcsolatosak, nem minősülnek az ESZAK-vállalkozásokra vonatkozó különleges végrehajtási intézkedéseknek. Ezek az intézkedések a

biztonság és a polgári jogi felelősség területéhez kapcsolódnak, amely területek a tagállamok, és nem a Közösség hatáskörébe tartoznak. Az ESZAK-vállalkozások nem mentesülnek a tagállam által a közrend érdekében a biztonság, a polgári jogi felelősség vagy a környezetvédelem terén megállapított kötelezettségek alól. Az ebből adódó pénzügyi terhek tehát nem minősülnek az ESZAK-vállalkozásokat sújtó különleges terheknek az [ESZAK] 4. cikk c) pontja alapján.

Amennyiben olyan új körülményre tudnak hivatkozni, amely ennek ellenkezőjét bizonyítaná, kérem, hogy azt munkatársaimmal mielőbb közöljék.”

- 16 2001. május 9-én kelt levelében a felperes jogi képviselője válaszolt a Bizottság levelére. Továbbra is fenntartotta az ESZAK 4. cikk c) pontjának megsértésére vonatkozó állítását, egyrészt a „különleges terhek” fogalma tekintetében, másrészt amiatt, hogy a terhek kivetése kizárólag az ESZAK-Szerződésben meghatározott vállalkozásokat érintette. Ezen túlmenően állította, hogy az ESZAK 4. cikk b) pontjával ellentétes hátrányos megkülönböztetés is megvalósult. Befejezőként ezt írta:

„Ezért – amennyiben az szükséges és az [ESZAK] 35. cikkének megfelelően – arra kérem a Bizottságot, hogy állapítsa meg, hogy a Francia Köztársaság nem teljesítette az [ESZAK] 4. cikk b) pontjából és az [ESZAK] 86. cikkéből eredő kötelezettségeit.”

- 17 Emellett ugyanazokat az intézkedéseket kérte elrendelni, mint 2001. február 9-én kelt panaszában (l. a fenti 14. pontot).
- 18 2001. július 10-én kelt levelében, amelyet a felperes 2001. július 19-én vett kézhez jogi képviselőjének állítása szerint, a Bizottság a Vállalkozáspolitikai Főigazgatóság

keretén belül működő Vállalkozás- és Környezetpolitika, Természeti Erőforrások Kiaknázása és Egyes Iparágak Igazgatóságának igazgatója által aláírt levelében az alábbiak szerint válaszolt:

„2001. május 14-én kelt levelében másodlagosan azt állítja, hogy a Lormines az [ESZAK] 4. cikke b) pontjával ellentétes hátrányos megkülönböztetés áldozata lett. E felvetést megvizsgálták az e területen illetékes munkatársaim. Nem vitatható, hogy az [ESZAK] 4. cikk b) bekezdése kifejezetten az ESZAK-termékek értékesítésére vonatkozik. A hátrányos megkülönböztetés tilalma általános szabályának alkalmazását az [ESZAK] 60. cikk (vétélár) és az [ESZAK] 70. cikk (fuvarozási díjak) pontosítják. A kitermelő társaságok koncesszióról való lemondását követően felmerülő különleges költségei azonban nem esnek az [ESZAK] 4. cikkének hatálya alá.

Panaszának további szempontjait illetően hivatkozom a Versenypolitikai Főigazgatóság 2001. március 31-én kelt válaszelevelére.”

Az eljárás és a felek kérelmei

- 19 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2001. május 9-én és július 31-én benyújtott, és a T-107/01., valamint T-175/01. számon iktatott keresetleveleivel a felperes kezdeményezte a jelen eljárásokat.
- 20 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2001. június 19-én benyújtott külön beadványában az alperes az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 114. cikke szerinti elfogadhatatlansági kifogást emelt a T-107/01. sz. ügyben. A Bíróság 2001. október 11-i végzésével a kifogást az ügyhöz csatolta, a költségekről akkor nem határozott.

- 21 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2001. október 12-én benyújtott külön beadványában az alperes az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 114. cikke szerinti elfogadhatatlansági kifogást emelt a T-175/01. sz. ügyben. A Bíróság 2002. március 12-én kelt végzésével a kifogást az ügghöz csatolta, a költségekről akkor nem határozott.
- 22 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. május 29-én benyújtott, és T-107/01. R., valamint T-175/01. R. számon iktatott külön beadványában a felperes ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő. Ezt a kérelmet az Elsőfokú Bíróság elnöke a T-107/01. R. és T-175/01. R. sz., Lormines kontra Bizottság ügyben 2002. július 11-én hozott végzésében elutasította (EBHT 2002., II-3193. o.), a költségekről akkor nem határozott.
- 23 A Bíróság negyedik tanácsának elnöke 2002. november 15-i végzésében a T-107/01., valamint T-175/01. sz. ügyet a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélethozatal céljából az eljárási szabályzat 50. cikkének megfelelően egyesítette.
- 24 Az előadó bíró jelentésének meghallgatását követően az Elsőfokú Bíróság (negyedik tanács) a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott, és az eljárási szabályzat 64. cikke szerinti pervezető intézkedések keretében felhívta az alperest, hogy válaszoljon egy írásbeli kérdésre. A kérésnek az alperes a megadott határidőn belül eleget tett.
- 25 A felek előadták szóbeli érveiket, és válaszoltak az Elsőfokú Bíróság által a 2004. február 18-i tárgyaláson feltett kérdésekre.

26 A T-107/01. sz. ügyben a felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- nyilvánítsa a keresetet elfogadhatónak;

- elsődlegesen az ESZAK 35. cikk alapján semmisítse meg a Bizottság 2001. április 21-i hallgatóságos határozatát, amellyel a Bizottság nem adott helyt a felperes 2001. február 21-én benyújtott panaszának;

- másodlagosan és vagylagosan, semmisítse meg az ESZAK 33. cikk alapján a Bizottság 2001. március 30-i határozatát, amellyel a Bizottság nem adott helyt ugyanennek a panasznak;

- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

27 A T-107/01. sz. ügyben az alperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- nyilvánítsa a keresetet elfogadhatatlannak;

- másodlagosan nyilvánítsa azt megalapozatlannak, és utasítsa el az elsődleges kereseti kérelmet, valamint állapítsa meg, hogy a másodlagos és vagylagos kereseti kérelem tárgyában nem kell határozatot hozni;

— a felperest kötelezze a költségek viselésére.

28 A T-175/01. sz. ügyben a felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

— nyilvánítsa a keresetet elfogadhatónak;

— az ESZAK 35. cikk alapján semmisítse meg a Bizottság 2001. július 9-i hallgatóságos határozatát, amellyel a Bizottság nem adott helyt a felperes 2001. május 9-én benyújtott panaszának;

— az ESZAK 33. cikk alapján semmisítse meg a Bizottság 2001. július 10-i határozatát, amellyel elutasította a felperes fent említett panaszát;

— a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

29 Válaszbeadványában a felperes másodsorban azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy állapítsa meg a Bizottság 2001. július 10-i levelében foglalt határozatának semmisségét.

30 A T-175/01. sz. ügyben az alperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

— nyilvánítsa a keresetet elfogadhatatlannak;

- másodlagosan nyilvánítsa a keresetet megalapozatlannak, és azt utasítsa el;

- a felperest kötelezze a költségek viselésére, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárás során felmerült költségeket is.

Indokolás

- 31 A Bizottság mindkét ügyben több jogi érv alapján is elfogadhatatlannak tartja mind az intézményi mulasztás megállapítása iránti, mind a megsemmisítés iránti keresetet.
- 32 Meg kell vizsgálni azt a jogi érvet, amely szerint a felperesnek nincs joga eljárni az ESZAK 33. és ESZAK 35. cikk alapján, tekintettel arra, hogy nem tekinthető az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak; ez a felvetés ugyanis mind a mulasztás megállapítása iránti, mind a megsemmisítés iránti keresetek esetében előzetesen eldöntendő kérdésként merül fel.

Az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozási minőségről

A felek érvelése

- 33 A Bizottság álláspontja szerint a felperes nem minősül az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak, hiszen nem folytatott semmilyen, az ESZAK-Szerződésben meghatározott tevékenységet sem a jelen kereset benyújtásakor, sem akkor, amikor a Bizottsághoz fordult, sem pedig akkor, amikor a szóban forgó terheket rá kirótták. A

Bizottság kiemeli, hogy a felperes által szolgáltatott adatok szerint a felperes 1993. július 31-én megszüntette vaskitermelői tevékenységét, és 1999. december 31. óta nincs alkalmazottja.

- 34 A felperes álláspontja szerint az eljárási szabályzat 48. cikkének (2) bekezdése értelmében elutasítandó a Bizottság azon jogi érve, amely alapján a felperes nem minősül az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak. A felperes arra hivatkozik, hogy az említett érvet csak a T-107/01. sz. ügyben benyújtott ellenkérelem tartalmazza, és nem jelenik meg az elfogadhatatlansági kifogást előterjesztő külön kérelemben.
- 35 A felperes utal még arra, hogy a Bizottság nem hivatkozhat a fenti érvre, mert az, hogy van-e valakinek eljárási cselekvőképessége, a peres eljárásban már nem vitatható, amennyiben azt a közösségi intézmények elfogadták az előzetes igazgatási eljárás keretén belül (a Bíróság 175/73. sz., Union Syndicale és társai kontra Tanács ügyben 1974. október 8-án hozott ítélete [EBHT 1974., 917. o.], valamint az Elsőfokú Bíróság T-161/94. sz., Sinochem Heilongjiang kontra Tanács ügyben 1996. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-695. o.] 34. pontja).
- 36 A kérdés érdemét illetően a felperes úgy érvel, hogy az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak minősül, és ezért eljárhat az ESZAK 33. és 35. cikk alapján.
- 37 A felperes úgy véli, hogy ez az értelmezés az egyetlen, amely megfelel az ESZAK-Szerződés szövegének és hatékony érvényesülésének, amelynek a termelési folyamat egészét le kell fednie a szén- és acélpiacra való tényleges belépéstől kezdve a termelési tevékenység megszüntetéséig.

- 38 Hivatkozik még arra, hogy azokat a terheket, amelyekről panaszt emelt a Bizottságnál, vasérctermelő tevékenysége, valamint a kényszerből megtartott vasbánya-koncessziói miatt róta ki rá a Francia Köztársaság. Úgy értékeli, hogy olyan, az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak minősül, amelynek vasbánya-koncesszióiról való lemondását az állam elutasította, tehát csupán a lemondás elfogadása teheti lehetővé számára a piacról történő kivonulását, így az ESZAK-Szerződés védelmét kell élveznie.
- 39 A tárgyaláson arra a kérdésre, hogy az általa kifogásolt terhek hogyan befolyásolhatják versenyhelyzetét a tevékenység megszüntetése után, a felperes azt válaszolta, hogy ezek a terhek a tevékenysége megszüntetése előtti helyzetét befolyásolták, ugyanis amennyiben azokat még tevékenysége idején előre láthatta volna, talán nem vett volna más koncessziókat is, mint ahogyan azt egyébként tette. Ezzel összefüggésben elmondta, hogy a bányák bezárásával kapcsolatos terheknek még tevékenysége ideje alatt előreláthatónak kellett volna lenniük annak érdekében, hogy azokra való tekintettel tartalékokat képezhessenek, és azokat pénzügyi szempontból eltérően kezelhessék. Továbbá előadta, hogy az 1994. július 15-i törvény hatályba lépésekor még rendelkezett ércel.
- 40 Fentiekén túlmenően emlékeztetett arra, hogy létezik közösségi szabályozás az acéltermeléssel foglalkozó vállalkozások bezárásának segélyezéséről. Véleménye szerint ugyanígy, az esetéhez hasonlóan a szén- vagy acéltermelést folytató vállalkozás tevékenységének megszüntetésével kapcsolatosan kirótt terheket az ESZAK-Szerződés rendelkezéseinek megfelelően kellene értékelní, tekintettel arra, hogy a piacról való kivonulás költségei – mint minden más közvetlen vagy közvetett költség – a vállalkozás gazdálkodásának részét képezik.
- 41 Egyben megjegyzi, hogy az Elsőfokú Bíróság korábban már úgy ítélte meg, hogy az olyan társaság, amely a csődeljárás indítása következtében még azelőtt szüntette meg tevékenységét, mielőtt keresetét a közösségi bíróhoz benyújtotta volna, az ESZAK 33., ESZAK 35. és ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak minősülhet (az Elsőfokú Bíróság T-37/97. sz., Forges de Clabecq kontra Bizottság ügyben 1999. március 25-én hozott ítélete [EBHT 1999., II-859. o.]).

- 42 A tárgyaláson a felperes úgy érvelt, hogy a Bíróság 168/82. sz., ESZAK kontra Ferriere Sant'Anna ügyben 1983. május 17-én [EBHT 1983., 1681. o.] és C-221/88. sz. Busseni-ügyben 1990. február 22-én [EBHT 1990., I-495. o.] hozott ítéletét hasonlóképpen elfogadták, hogy a Főhatóság – az ESZAK 49. és ESZAK 50. cikk alapján kivetett terhekből vagy bírságokból eredő – tartozást a csődvagyron passzívájaként figyelembe veheti olyan vállalkozás esetében is, amely tevékenységét már megszüntette. A felperes azt állítja, hogy a koherencia érdekében az ilyen tartozások figyelembevétele e vállalkozások csődvagyonának passzívájaként arra enged következtetni, hogy a magát ilyen helyzetben találó vállalkozás keresetet indíthat az ESZAK 33. és ESZAK 35. cikk alapján.
- 43 A felperes továbbá állítja, hogy a Bizottság elismerte, hogy még a bányászati tevékenység befejezése után is az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartoznak az állam azon intézkedései, amelyeket a vállalkozással szemben a vasbányák bezárása során alkalmazott, mivel ezek az intézkedések összefüggnek a Szerződés hatálya alá tartozó gazdasági tevékenység gyakorlásával. A Bizottság hasonló esetben az ESZAK 95. cikk alapján avatkozott be (a Voest-Alpine Erzberg Gesellschaft mbH támogatásával kapcsolatos osztrák segélyprogramról szóló, 1995. november 29-i 96/296/ESZAK bizottsági határozat [HL 1996. L 94., 17. o.]). Ez a határozat olyan segélyekről szólt, amelyeknek egy része a kedvezményezett vállalkozások számára a piacról történő kivonulást követő időszakra nyújtott támogatást.
- 44 A Bizottság válaszában kifejti, hogy tisztában van a Bíróság 18/57. sz., Nold kontra Főhatóság ügyben 1959. március 20-án hozott ítéletével (EBHT 1959., 89. o.), amelyben a Bíróság elismeri a felszámolás alatt álló társaság perbeli cselekvőképességét az ESZAK 33. cikk alapján. Mindemellett úgy érvel, hogy ez a társaság tovább folytatta tevékenységét, szemben a felperessel, aki több mint tíz éve semmilyen olyan tevékenységet nem folytat, amely az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó termékek piacát bármilyen módon befolyásolhatná.
- 45 A Bizottság továbbá arra hivatkozik, hogy megalapozatlan a felperes azon érve, amely a vas- és acélpári vállalkozások megszüntetéséhez nyújtott támogatások létén alapul. Felhívja a figyelmet arra, hogy a vas- és acélpári támogatásokra vonatkozó utolsó kódex (a vas- és acélpár támogatásaira vonatkozó közösségi szabályozás

létrehozásáról szóló, 1996. december 18-i 2496/96/ESZAK bizottsági határozat [HL L 338., 42. o.] kizárólag a még működő, a vas- és acélipari termelésüket véglegesen megszüntető vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra irányadó. Ugyanakkor a jelen esetben nem a szén- és acélpiacon való tényleges kilépéssel összefüggő, hanem az e piacon való kilépést jóval követő helyzetről van szó.

- 46 Ami a felperesnek a Forges de Clabecq kontra Bizottság ítéletből levont érvelését illeti (l. a fenti 41. pontot), az alperes megállapítja, hogy annak ellenére, hogy a szóban forgó vállalkozás csődbe ment, a nemzeti bíróság úgy határozott, hogy folytatnia kell tevékenységét az átszervezés és az újraélesztés céljából.
- 47 A 96/269 határozatra alapozott érvelést illetően az alperes fenntartja azon álláspontját, amely szerint a fenti határozatban érintett vállalkozás helyzete alapvetően eltér a felperes helyzetétől. A határozatban azt valószínűsítették, hogy a vasbányát a későbbiekben be kell zárni. Mindemellett a vállalkozás a szóban forgó támogatás juttatásakor is termelő tevékenységet folytatott.
- 48 A felperesnek az eljárási szabályzat 48. cikkének 2. §-án alapuló érvelésére válaszolva a Bizottság fenntartotta álláspontját, amely szerint nincsen olyan kötelezettsége, hogy minden elfogadhatatlanságra vonatkozó jogi érvét külön előterjesztett elfogadhatatlansági kifogásban kell előadnia, hanem az ellenkérelemben is előadhat bármilyen más, az elfogadhatatlanságra vonatkozó jogi érvet. Mindenesetre az Elsőfokú Bíróság hivatalból vizsgálhatja, hogy fennáll-e az eljárás lefolytatását kizáró ok.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 49 Még a Bizottság által emelt, eljárási akadályokra vonatkozó kifogás megalapozottságának vizsgálata előtt az Elsőfokú Bíróság szükségesnek tartja megvizsgálni annak elfogadhatóságát. Figyelembe kell venni azt, hogy a szóban forgó eljárási akadályra

vonatkozó kifogást a Bizottság csak a T-107/01. sz. ügyben előterjesztett ellenkérelmében, valamint a T-175/01. sz. ügyben benyújtott elfogadhatatlansági kifogásában adta elő.

- 50 Ami a felperes azon érvelését illeti, amely szerint valamely személy eljárási cselekvőképessége a peres eljárásban már nem vitatható, amennyiben azt a közösségi intézmények az előzetes igazgatási eljárás keretében elfogadták, meg kell jegyezni, hogy nem relevánsak a felperes által érvei alátámasztása érdekében említett, a fenti 35. pontban hivatkozott Union syndicale és társai kontra Tanács, valamint Sinochem Heilongjiang kontra Tanács ügyben hozott ítéletek. Meg kell állapítani ugyanis, hogy a jelen ügy körülményei eltérnek a fenti ítéletek alapjául szolgálóktól. Az Union syndicale és társai kontra Tanács ügyben hozott ítélet azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a Bíróságnak van-e hatásköre valamely szakszervezetnek az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzata 91. cikke alapján benyújtott közvetlen keresete alapján eljárni. A Sinochem Heilongjiang kontra Tanács ügyben sem az volt a kérdés, hogy az alperesnek van-e joga elfogadhatatlanságra hivatkozni a peres eljárásban, hanem az, hogy a felperes az EK 230. cikk szerinti természetes személynek minősül-e annak ellenére, hogy a közösségi intézmények az igazgatási eljárás során őt jogi személyként kezelték.
- 51 Ami a felperes azon érvét illeti, amely szerint az eljárási szabályzat 48. cikkének 2. §-a tiltja, hogy a Bizottság a T-107/01. sz. ügyben benyújtott ellenkérelmében hivatkozzon a felperes ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozási minőségének hiányára, mégpedig azért, mert erre nem hivatkozott elfogadhatatlansági kifogásában, figyelembe kell venni azt, hogy az eljárási szabályzat 113. cikke értelmében az Elsőfokú Bíróság hivatalból bármikor vizsgálhatja, hogy a kereset eljárásgátló okok fennállása miatt nem elfogadhatatlan-e, ami az ítélkezési gyakorlat szerint arra is kiterjed, hogy a közösségi bírónak van-e hatásköre egy ügyben eljárni. (a Bíróság 154/78., 205/78., 206/78., 226/78–228/78., 263/78. és 264/78., 31/79., 39/79., 83/79., 85/79. sz., Valsabbia és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1980. március 18-án hozott ítéletének [EBHT 1980., 907. o.] 7. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-174/95. sz., Svenska Journalistförbundet kontra Tanács ügyben 1998. június 17-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-2289. o.] 80. pontja). Az Elsőfokú Bíróság vizsgálata tehát nincs a felek által felvetett eljárási akadályokhoz kötve (az Elsőfokú Bíróság T-387/00. sz., Comitato organizzatore del convegno internazionale kontra Bizottság ügyben 2002. július 10-én hozott végzésének [EBHT 2002., II-3031. o.] 36. pontja).

- 52 Jelen esetben a Bizottság által emelt elfogadhatatlansági kifogás eljárásgátló jellegűnek minősül, amennyiben a felperes keresetösségi, valamint jogorvoslatihoz való jogát érinti, és ezért a fent említett ítélkezési gyakorlat szerint az Elsőfokú Bíróság hivatalból történő vizsgálatának tárgyát képezheti (az Elsőfokú Bíróság T-239/94. sz., EISA kontra Bizottság ügyben 1997. október 24-én hozott ítéletének [EBHT 1997., II-1839. o.] 27. pontja).
- 53 A fent említett elfogadhatatlansági kifogás megalapozottságát illetően meg kell jegyezni, hogy az ESZAK 33. cikk második bekezdése értelmében az „[ESZAK] 48. cikk szerinti vállalkozások vagy szövetségek” az ugyanazon cikk első bekezdésében meghatározott feltételek szerint nyújthatnak be megsemmisítés iránti keresetet az őket érintő egyedi határozatok vagy ajánlások ellen vagy az olyan általános határozatok vagy ajánlások ellen, amelyek véleményük szerint vonatkozásukban hatáskörrel való visszaélést valósítanak meg. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint az e cikkben szereplő, a megsemmisítés iránti kereset benyújtására jogosult jogalanyok felsorolása kimerítő jellegű, tehát az itt nem említett jogalanyok nem nyújthatnak be érvényesen ilyen keresetet (a Bíróság 222/83. sz., Commune de Differdange és társai kontra Bizottság ügyben 1984. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1984., 2889. o.] 8. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-374/00. sz., Verband der freien Rohrwerke és társai kontra Bizottság ügyben 2003. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2275. o.] 33. pontja).
- 54 Szintén meg kell jegyezni, hogy az ESZAK 80. és ESZAK 81. cikk értelmében kizárólag a szén- és acéliparban termelőtevékenységet folytató vállalkozásokra vonatkoznak az ESZAK-Szerződés rendelkezései, és ebben a vonatkozásban a „szén” és „acél” kifejezések alatt kizárólag az ESZAK I. mellékletében felsorolt termékek értendők (a Bíróság C-334/99. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2003. január 28-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-1139. o.] 77. pontja).
- 55 Az ESZAK 35. cikk értelmében az intézményi mulasztás megállapítása iránti kereset csak akkor fogadható el, ha a felperes az ESZAK 80. cikke szerinti vállalkozási minőséggel rendelkezik (a Bíróság 9/60. és 12/60. sz., Vloeberghs kontra Főhatóság egyesített ügyekben 1961. július 14-én hozott ítélete [EBHT 1961., 391. és 422. o.]).

- 56 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából mindazonáltal az következik, hogy nem követelmény, hogy a felperes ezzel a minőségével a kereset beadásakor is rendelkezzen (a Bíróság C-480/99. sz., Plant és társai kontra Bizottság és South Wales Small Mines ügyben 2002. január 10-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-265. o.] 44. pontja).
- 57 Ezen ítélet 37. és 44. pontjában a Bíróság elutasította a Bizottság azon érvét, hogy a bányászati kitermelést folytató felperesek keresete elfogadhatatlan volt azon az alapon, hogy nem bizonyították, hogy a kereset közösségi bíróhoz történő benyújtásakor termelőtevékenységet folytattak a szén- és acéliparban.
- 58 A Bíróság kiemelte, hogy az nem volt vitatott, hogy a felperesek megfelelnek az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozás feltételeinek a Bizottság által elutasított panaszukban kifogásolt cselekmények bekövetkeztekor, valamint rámutatott arra, hogy „önmagában az a tény, hogy a későbbiekben elvesztették e minőségüket, nem foszthatja meg őket attól a jogos érdeküktől, hogy a versenyszabályok azon megsértésének megállapítását kérhessék, amelynek következményeit viselniük kellett akkor, amikor még rendelkeztek vállalkozási minőséggel, és amelynek tekintetében joguk volt panaszt tenni” (44. pont).
- 59 Jelen esetben bizonyos, hogy a felperes 1993 júliusában felhagyott termelőtevékenységével.
- 60 Ezenkívül a felperesnek a Bizottsághoz címzett, a jelen eljárás alapjául szolgáló, 2001. február 9-én és május 9-én kelt panaszai olyan terhekre vonatkoznak, amelyeket az 1994. július 15-i 94–588. sz. és az 1999. március 30-i 99–245. sz. francia törvények vezettek be, ezért a felperes termelőtevékenységének megszüntetésekor még nem léteztek.

- 61 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a felperes nem tekinthető az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak, ugyanis a fenti megállapításnak nem mond ellent önmagában az a tény, hogy az 1994. július 15-i törvény hatályba lépésekor még rendelkezett ércvel.
- 62 Tekintettel arra, hogy a felperes által kifogásolt terhek a bányászati tevékenység megszűnését követően meghozott szabályozásból erednek, a felperest nem terhelték az ESZAK-Szerződés állítólagos megszegésének következményei akkor, amikor még az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozási minőséggel rendelkezett. Következésképpen a panaszai tárgyául szolgáló cselekmények semmilyen hatással nem voltak a szén- és acélipari termékek közös piacára.
- 63 A felperes további érvei sem vonják kétségbe azt a megállapítást, amely szerint a felperes nem minősül az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak.
- 64 A felperes azon érveit illetően, amelyek egyrészt azon alapulnak, hogy az ESZAK-Szerződésnek a termelési folyamat egészét le kell fednie, másrészt az általa panaszolt terhek és a korábbi tevékenysége között meglévő gazdasági kapcsolatra épülnek, meg kell állapítani, hogy egyik érv sem vonja kétségbe azt a tényt, hogy a felperes az ESZAK 80. cikkben foglalt követelményekkel ellentétben nem folytatott semmilyen, a szén- és acélipar területét érintő termelőtevékenységet, amikor a panaszaiban hivatkozott cselekmények bekövetkeztek, sem pedig akkor, amikor a Bizottsághoz fordult a Francia Köztársaság által kivetett terhekkel szembeni panasszal. Ezenkívül e jogsértések következményeit a felperesnek nem kellett viselnie akkor, amikor még az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak minősült.
- 65 Nem fogadható el a felperes azon érvelése sem, amely alapján az ESZAK-Szerződés által nyújtott jogi védelemben a vállalkozásoknak egészen addig részesülniük kell, amíg ténylegesen ki nem vonulnak a piacról. Mint ahogyan arra a közösségi bíróságok több esetben rámutattak, nem az ő feladatuk, hogy a Szerződések által

megállapított jogrendszerrel eltérjenek (lásd különösen az ESZAK-Szerződés biztosította jogorvoslati lehetőségekről a Bíróság 12/63. sz., Schlieker kontra Főhatóság ügyben 1963. július 4-én hozott ítéletének [EBHT 1963., 173. o.] 186. pontját, valamint a fenti 53. pontban hivatkozott Verband der freien Rohrwerke és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 38. pontját).

- 66 Bár a közösségi bíróság előtti eljárás megindításának feltételeit a hatékony jogvédelem elvének figyelembevételével kell értelmezni, az ilyen értelmezés nem vezethet az ESZAK-Szerződésben kifejezetten meghatározott feltétel megkerüléséhez anélkül, hogy sérülnének a Szerződés által a közösségi bíróságokra ruházott hatáskörök (a Bíróság C-75/02. sz., Diputación Foral de Alava és társai kontra Bizottság ügyben 2003. március 28-án hozott végzésének [EBHT 2003., I-2903. o.] 34. pontja).
- 67 A vas- és acélipari vállalkozások megszüntetésének támogatásáról szóló közösségi szabályozás meglétével sem igazolhatók a felperes azon érvei, amelyek alapján az ESZAK-Szerződés biztosította védelemnek a termelési folyamat egészére ki kell terjednie, a tényleges piacra lépéstől egészen a tényleges kivonulásig, tehát a vállalkozás megszűnéséig. A Bizottság helyesen mutat rá arra, hogy az acélipar támogatásáról szóló legutóbbi kódex (a 2496/96 határozat) azon vállalkozásokra vonatkozik, amelyek még aktív tevékenységet folytatnak. A fent említett határozat 4. cikkének (2) bekezdése értelmében „az ESZAK vas- és acélipari termékek gyártását véglegesen megszüntető vállalkozások számára nyújtott támogatások a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők, amennyiben a vállalkozások egészen a támogatás nyújtásáról szóló értesítésig folyamatosan gyártanak ESZAK vas- és acélipari termékeket a 6. cikk értelmében”. A fenti határozat preambulumbekezdéseiből kitűnik, hogy az ilyen támogatás nyújtásának célja, hogy „a létesítmények részleges bezárását támogassa, valamint a kevésbé versenyképes vállalkozások ESZAK-tevékenységének végleges befejezését finanszírozza”.
- 68 A felperes azon érvelését illetően, amely szerint az Elsőfokú Bíróság a fenti 41. pontban hivatkozott Forges de Clabecq kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében elismerte a csődeljárás alatt álló vállalkozás ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozási minőségét, meg kell állapítani azt, hogy a szóban forgó ítélet olyan vas-

és acélipari vállalkozást érintett, amely olyan fellendítési kezdeményezés részese volt, amelynek célja éppen a csőd elkerülése és a tevékenység folytatásának lehetővé tétele volt, amikor a Bizottság a részére nyújtott támogatásról határozatot hozott. A Bizottság 1996. december 18-án hozott határozata így megelőzte a vállalkozás csődjelentését, amelyet 1997. január 7-én foglalt ítéletbe a hatáskörrel rendelkező kereskedelmi bíróság (ugyanazon ítélet 6–11., 18. és 19. pontja). Ez a helyzet tehát lényegesen különbözik a jelenlegi esettől.

- 69 Ami a felperes azon érvelését illeti, amelynek alapja a fenti 41. pontban hivatkozott ESZAK kontra Ferriere Sant’Anna, illetve Busseni-ügyben hozott ítélet, meg kell állapítani, hogy ezen ügyekben a kérdés az volt, hogy a Főhatóság követelései bevezethetőek-e privilegizált adósságként egyes vállalkozások csődmérlegébe vagy sem. Ezért ki kell emelni, hogy ezek az ítéletek más kérdéssel foglalkoznak, mint a jelen eset, valamint azt, hogy a felperes nem mutatott rá arra, hogy az a tény, hogy az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozás a fenti követelést a csődmérlegbe bevezetheti, egyben fel is jogosítja őt arra, hogy érvényesen nyújthasson be megsemmisítés iránti keresetet. Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a szóban forgó követelések a vállalkozásoknak a Főhatóság felé teljesítendő, a tevékenységi körükhöz kapcsolódó pénzügyi kötelezettségeikkel függték össze.
- 70 Végezetül a 96/269 határozat vonatkozásában meg kell állapítani, hogy a határozat olyan vállalkozás támogatását engedélyezte, amely a Bizottság határozatának meghozatala időpontjában a felperessel ellentétben termelő tevékenységet folytatott (I. e határozat II. pontját).
- 71 Ilyen körülmények között el kell utasítani a felperes azon érveit, amelyek arra irányulnak, hogy az ESZAK 80. cikk szerinti vállalkozásnak kell minősíteni.
- 72 A fentiekből következik, hogy a felperes kereseteit el kell utasítani, mint elfogadhatatlanokat.

A költségekről

- 73 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes peresztes lett, az alperes kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére, ideértve az ideiglenes intézkedések iránti eljárás során felmerült költségeket is.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A kereseteket, mint elfogadhatatlanokat elutasítja.**

- 2) **A felperest kötelezi a költségek viselésére, ideértve az ideiglenes intézkedések iránti eljárásban felmerült költségeket is.**

Legal

Tiili

Vilaras

Kihirdetve Luxembourgban, a 2004. július 7-i nyilvános ülésen.

H. Jung

H. Legal

hivatalvezető

elnök